T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 278
KARAR NO : 2016 / 327
KARAR TR : 6.6.2016

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazası nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N. U.
Vekili : Av. S. K.
Davalı : Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av.T. S., Av.F. I.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; sürücü Y.P.'ın, sevk ve idaresindeki 10 .. 775 plakalı araç ile 10.04.2011 tarihinde saat 14.00 sıralarında Balıkesir Mahmudiye Köyünden Çandır Köyüne gitmekte iken, yolun 1+300 kilometresine geldiğinde, yolun dar olması nedeniyle karşıdan gelen köy minibüsüne yol verebilmek için, yol yapımı nedeniyle İl Özel İdare Müdürlüğü tarafından yapılan servis yolunun en sağ tarafına doğru yanaştığını, bu esnada yeterince iyi yapılmaması nedeniyle yol dolgusunun çöktüğünü, kamyonun yan yatarak dere yalağına devrildiğini; kazada, sürücü Y. P. ile birlikle aynı kamyonda bulunan vekiledenin oğlu olan 1980 doğumlu S. U.'un vefat ettiklerini, kamyonda bulunan iki kişinin de yaralandığını; bilirkişi raporlarında ve Ağır Ceza Mahkemesinin dosyasında görüleceği üzere, Balıkesir İl Özel idare Müdürlüğünün, yolun yapımı ve sonrasında gerekli dikkat ve özeni göstermediği için kazanın oluşumunda sorumlu tutulduğunu; ölüm nedeniyle vekiledenin, 1980 doğumlu oğlu S.'ın ölümü nedeniyle destekten yoksun kaldığını ve derin üzüntü duyduğunu ifade ederek; fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla, davacı için 1.000,00 TL maddi, 50.000.00 TL manevi tazminatın, haksız fiil tarihinden itibaren, yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle 27.6.2013 tarihinde Balıkesir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğüne karşı adli yargı yerinde dava açmış; yargılama sırasında İl Özel İdaresinin lağvedilmesi nedeniyle dava Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığına yöneltilmiş; ayrıca, maddi tazminat miktarı ıslah edilerek 14.376,00 TL.ye yükseltilmiştir.

BALIKESİR 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 16.12.2015 gün ve E:2013/193, K.2015/919 sayı ile, davalı Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin(Büyükşehir Belediyesi statüsünün kazanılmasından evvelki davalı Balıkesir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğü) bir kamu kurumu olduğu; kural olarak, işlem ve eylemlerinin kamusal nitelik taşıdığı; somut olayda, davalı idarenin hizmet kusuru nedeniyle söz konusu kazanın ve ölümün meydana geldiğinin iddia edildiği; görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesinin hizmet kusuru niteliğinde olduğu; anlatılan olay doğrultusunda davalıdan hizmet kusuruna dayanılarak tazminat istenildiğinin anlaşıldığı; İdarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı; İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1 -b maddesi gereğince İdare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılmasının gerektiği; görev sorununun, açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden (re'sen) dikkate alınacağı gerekçesiyle; yargı yolu bakımından dava dilekçesinin reddine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu defa, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BALIKESİR İDARE MAHKEMESİ: 13.4.2016 gün ve E: 2016/589 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 13/1. maddesinde "Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür." hükmü ile 14. maddesinde " Karayolu yapısı ve trafik işaretleri ile ilgili olarak; a) Karayolu yapısı üzerine, trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde bir şey koymak, atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak, b) Karayolu yapısını, trafik işaretlerini ve karayoluna ait diğer yapı ve güvenlik tesislerini, üzerlerine yazı yazarak, çizerek veya başka şekillerde bozmak, yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak,/ Yasaktır. / Meydana gelen tehlike ve engeller, ilgili kuruluşlar ve zabıtaca ortadan kaldırılır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşça derhal giderilir. zarar karşılıkları ve masrafları sorumlulara ödetilir…." hükmüne, yine aynı Kanun'un 19/01/2011 tarih ve 27820 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişik 110. maddesinde ise "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. / Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiş olduğu; öte yandan; 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6. maddesinde, İl özel idaresinin, mahallî müşterek nitelikte

olmak şartıyla; imar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri, belediye sınırları dışında yapmakla görevli ve yetkili olduğunun belirtildiği; olayda; bakılmakta olan davanın, davalı idarenin yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu olduğu bir karayolunda meydana gelen kazadan doğan zararın tazmini isteminden kaynaklandığı ve bu nedenle de 2918 sayılı Kanun'dan doğan bir sorumluluk davası niteliğinde olduğunun anlaşıldığı; uyuşmazlığın görüm ve çözümünde anılan Kanun'un yukarıda aktarılan 110. maddesi uyarınca adli yargının görevli bulunduğu; nitekim, benzer bir uyuşmazlık hakkında, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünce verilen 30/11/2015 tarih ve E:2015/753, K:2015/771 sayılı kararın da bu yönde olduğu gerekçesiyle; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için UYAP ortamında Mahkemesinden getirtilen Balıkesir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2013/193 sayılı dosyası ile bakılmakta olan dava dosyasının birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 6.6.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyasının bir örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında oğlu vefat eden davacının uğradığını ileri sürdüğü maddi ve manevi zararın tazmini istemine ilişkin bulunmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun 7.maddesinde, Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkilerine; 8.maddesinde Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının; 9.maddesinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının; 10.maddesinde belediye trafik birimlerinin; 12. maddesinde il ve ilçe trafik komisyonlarının görev ve yetkilerine yer verilmiş; aynı Kanunun 13.maddesinde, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; sürücü Y. P.'ın, 10.4.2011 tarihinde sevk ve idaresindeki 10 .. 775 plakalı araçla, Balıkesir İli Mahmudiye Köyünden Çandır Köyüne gitmekte iken, yolun dar olması nedeniyle karşıdan gelen köy minibüsüne yol vermek amacıyla yol yapımı nedeniyle yapılan servis yolunun en sağ tarafına doğru yanaştığı, ancak yeterince iyi yapılmaması nedeniyle yol dolgusunun çöktüğü ve aracın yan yatarak dere yatağına devrildiği, kazada sürücü ile aynı kamyonda bulunan davacının oğlu S. U.'un vefat ettiği, açılan kamu davasında davalı idarenin % 50, müteveffa sürücünün de % 50 oranında kusurlu bulunduğunun tespit edildiği, bilirkişi raporunda ve ağır ceza mahkemesi dosyasında davalı idarenin yol yapımı ve sonrasında gerekli dikkat ve özeni göstermediği için sorumluluğunun bulunduğu ileri sürülerek; uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi

durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Balıkesir İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Balıkesir 1.Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Balıkesir İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Balıkesir 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 16.12.2015 gün ve E:2013/193, K.2015/919 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.6.2016 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670 K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 6.6.2016

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN